

Na osnovu člana 248. i 249. Statuta Univerziteta i člana 10. stav (2) Zakona o obrazovanju odraslih Hercegovačko-Neretvanskog kantona (Službene novine HNK br. 4/18), Senat Univerziteta na svojoj 83. sjednici održanoj dana 29.11.2018. godine donio je slijedeći:

PRAVILNIK O CJELOŽIVOTNOM UČENJU

Član 1.

Pravilnikom o cjeloživotnom učenju (u daljem tekstu: Pravilnik) utvrđuje se vrsta, vrijeme, uslovi i način predlaganja, organizovanja i vrednovanja programa cjeloživotnog učenja na Univerzitetu „Džemal Bijedić“ u Mostaru (u daljem tekstu: Univerzitet).

Član 2.

(Pojam)

U smislu ovog Pravilnika pod cjeloživotnim učenjem podrazumjeva se organizovani proces učenja i obrazovanja usmjeren ka usavršavanju, specijalizaciji i dopunjavanju stečenih znanja, vještina i kompetencija prema posebnim programima Univerziteta kao organizatora.

Član 3.

(Program rada)

- (1) Mjesto, vrijeme, izvršioci i način organizovanja cjeloživotnog učenja utvrđuje se programom rada i izvođenja programa koji donosi Univerzitet na prijedlog organizacione jedinice i studijskih programa organizovanih na Univerzitetu koji neposredno provode pojedinačne programe.
- (2) Program rada iz stava 1. ovog člana Univerzitet je dužan dostaviti na saglasnost Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta HNK.

Član 4.

(Vrste Programa)

- (1) Programi koji čine godišnji program rada mogu obuhvatati:
 - a) programe stjecanja ili unapređenja ključnih kompetencija,
 - b) programe zaštite okoliša i ekologije,
 - c) programe stranih jezika,
 - d) programe obuke za rad na računaru,
 - e) programe poduzetništva i menadžmenta,
 - f) programe edukacije o zdravlju i podizanju kvalitete života,
 - g) programe obrazovanja s ciljem zadovoljenja specifičnih obrazovnih i kulturnih potreba društvenih grupa,
 - h) programe rada u struci,
 - i) programe iz poznavanja nauke i tehnologije,
 - j) programe kreativnog i umjetničkog izražavanja,
 - k) programe za stjecanje drugih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za određene poslove u skladu sa zahtjevima i potrebama tržišta rada.

Član 5.

(Predlaganje programa)

- (1) Program može predložiti jedan ili više nastavnika iste organizacione jedinice odnosno studijskog programa, o čijoj opravdanosti se pribavlja mišljenje pripadajućeg naučno-nastavnog vijeća.
- (2) Program mogu predložiti dva ili više nastavnika različitih organizacionih jedinica odnosno studijskih programa o čijoj opravdanosti se pribavlja mišljenje Naučno-nastavnih vijeća obje organizacione jedinice odnosno studijska programa.
- (3) Program može predložiti jedan ili više uposlenika, jedna ili više organizacionih jedinica odnosno studijskih programa u saradnji sa drugim institucijama sa kojima Univerzitet posjeduje potpisan ugovor o saradnji.

Član 6.

(Voditelji Programa i izvođači nastave)

- (1) Voditelj Programa može biti osoba u zvanju docenta ili u višem naučno-nastavnom zvanju na Univerzitetu, a imenuje ga Senat na osnovu prijedloga Naučno-nastavnog vijeća.
- (2) Izvođači nastave na Programima mogu biti nastavnici i saradnici organizacionih jedinica odnosno studijskih programa Univerziteta, nastavnici drugih akreditovanih visokoškolskih ustanova iz Bosne i Hercegovine i regiona sa kojima Univerzitet ima potpisane ugovore o saradnji, kao i stručnjaci iz prakse.

Član 7.

(Organizacija Programa)

- (1) Program se ne smatra studijem u smislu Zakona o visokom obrazovanju.
- (2) Programi mogu biti organizovani u obliku predavanja, seminara, kurseva, radionica i u drugim oblicima prenosa znanja.
- (3) Programi se mogu izvoditi sa ili bez stjecanja ECTS bodova.
- (4) Programi u okviru kojih se stječu ECTS bodovi mogu upisati polaznici koji su završili najmanje četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje.
- (5) Polaznici Programa upisom ne stječu status studenta.

Član 8.

(Programi u okviru kojih se stječu ECTS bodovi)

- (1) Programe u okviru kojih se stječe više od 5 ECTS bodova odobrava Senat Univerziteta, a programe sa stjecanjem manje ECTS bodova odobrava Naučno-nastavno vijeće.
- (2) Programi u okviru kojih se stječu ECTS bodovi moraju posjedovati provjeru znanja radi utvrđivanja postizanja planiranih ishoda učenja.
- (3) Ukupan broj bodova koje polaznici mogu steći uspješnim okončanjem Programa ne smije prelaziti 120 ECTS bodova.
- (4) ECTS bodovi stečeni uspješnim okončanjem Programa polazniku se kao zamjena za određeni nastavni sadržaj (dio ili kompletan obavezni i/ili izborni predmet, seminarski rad i sl.) mogu priznati u okviru studijskog programa u koji je polaznik upisan, o čemu odluku

donosi posebna Komisija imenovana od strane dekana organizacione jedinice odnosno voditelja studijskog programa.

Član 9.

(Prijedlog Programa u okviru koga se stječe najviše 5 ECTS bodova)

(1) Prijedlog Programa čijim uspješnim završetkom se stječe najviše 5 ECTS bodova mora sadržavati najmanje:

- a) naziv programa,
- b) cilj(eve) programa,
- c) prijedlog imena voditelja odnosno imena suvoditelja Programa,
- d) listu izvođača nastave na Programu,
- e) listu nastavnih predmeta/modula i/ili nastavni sadržaj
- f) ishode učenja,
- g) uslove za upis,
- h) način i oblik izvođenja programa,
- i) ukupno trajanje programa i trajanje programa po nastavnim predmetima/modulima i/ili nastavnim sadržajima (izraženo u nastavnim satima),
- j) način provjere stečenih znanja i vještina,
- k) opis znanja, vještina i kompetencija koje se stječu uspješnim završetkom Programa,
- l) kadrovski, didaktički, prostorni i drugi uslovi za realizaciju Programa,
- m) pedagoške i andragoške osnove sa naglaskom na didaktičko-metodičke zahtjeve za realizaciju Programa,
- n) troškove realizacije Programa kao i cijenu upisa,
- o) broj ECTS bodova koji se ostvaruje po završetku, ako se Program izvodi sa stjecanjem ECTS bodova,
- p) način evaluacije programa.

(2) Sadržaj Prijedloga naveden u stavu 1. ovog člana se odnosi i na programe u okviru kojih se ne stječe ECTS bodovi.

(3) Organizacija rada iz pojedinih predmeta ili oblasti, napredovanje i način provjere znanja, vještina i kompetencija prilagođava se specifičnostima i potrebama, odnosno mogućnostima polaznika, prema andragoškim principima, u skladu sa Programom.

Član 10.

(Prijedlog Programa sa više od 5 ECTS bodova)

Prijedlog Programa čijim završetkom se stječe više od 5 ECTS bodova, pored elemenata iz člana 9. ovog Pravilnika, mora sadržavati i:

1. Opći dio prijedloga:

- ciljeve programa i ishode učenja, odnosno opće i specifične kompetencije, te vještine i znanja koje će polaznik steći završetkom Programa,
- ciljna skupina polaznika,

2. Opis Programa:

- okvirni sadržaj, opis svake pojedine cjeline programa ako postoji (predmeta, ili modula, sa silabusima predmeta),
- oblici izvođenja Programa,
- broj sati izvođenja Programa,
- način učešća polaznika u izvođenju Programa,
- bodovnu vrijednost u ECTS-u s obrazloženjem
- načine provjere znanja,
- spisak literature,
- organizacija i način izvođenja završnog ispita,
- način praćenja kvaliteta i uspješnosti izvedbe Programa (posebno način učešća polaznika u ocjenjivanju programa i njegova izvođenja).

3. Studiju izvodljivosti

- mjesto realizacije Programa,
- podaci o prostoru i opremi predviđenoj za izvođenje Programa,
- podaci o voditelju Programa,
- CV i podaci o saradnicima i predavačima koji učestvuju u izvođenju Programa,
- optimalni broj polaznika Programa s obzirom na prostor, opremu i broj nastavnika ili saradnika,
- procjena ukupnih troškova Programa,
- upisna cijena Programa po polazniku.

Član 11.

(Postupak predlaganja i odobrenja Programa)

- (1) Nastavnik koji predlaže Program upućuje prijedlog Programa Naučno-nastavnom vijeću .
- (2) Naučno-nastavno vijeće razmatra prijedlog Programa na svojoj prvoj narednoj redovnoj sjednici.
- (3) Naučno-nastavno vijeće će prijedlog koji ne sadrži sve elemente propisane ovim Pravilnikom vratiti predlagaču na doradu, najkasnije 15 dana po završetku sjednice na kojoj je prijedlog Programa razmatran.
- (4) Naučno-nastavno vijeće usvaja Programe u okviru kojih se ne stječu ECTS bodovi ili Programe u okviru kojih se stječe najviše 5 ECTS bodova i o tome u roku 7 dana od dana usvajanja Programa informira Kolegij rektora.
- (5) O Programima u okviru kojih se stječe više od 5 ECTS bodova Naučno-nastavno vijeće organizacione jedinice odnosno studija raspravlja i daje mišljenje. Ukoliko je mišljenje o prijedlogu Programa pozitivno, mišljenje Naučno-nastavnog vijeća i Program zajedno sa svim popratnim materijalima i dokumentacijom se upućuje Senatu Univerziteta na odobravanje. Ukoliko je mišljenje negativno, prijedlog Programa se vraća predlagaču na doradu i postupak se ponavlja na način opisan u ovom članu.
- (6) Prijedlog Programa koji ne sadržava sve elemente propisane ovim Pravilnikom ili pojedini elementi prijedloga koji su nejasni i dvosmisleni, Senat Univerziteta može vratiti predlagaču na doradu, najkasnije 15 dana po završetku sjednice Senata na kojoj je prijedlog Programa razmatran.

- (7) Ukoliko su ispunjeni svi uslovi predviđeni ovim Pravilnikom i postoje sve druge pretpostavke za realizaciju istog, Senat odobrava izvođenje Programa.

Član 12.

(Upis na Program)

- (1) Upis na Program obavlja se na osnovu javnog poziva objavljenog najmanje na web stranici organizacione jedinice odnosno studijskog programa Univerziteta na kojoj se planira izvoditi Program.
- (2) U javnom pozivu se navode uslovi i način upisa, isprave koje se uz prijavu moraju priložiti, rokovi, kriteriji za izbor kandidata, rok u kojem će kandidati biti obaviješteni o rezultatima oglasa, broj polaznika koji se upisuje na određeni program obrazovanja, te početak Programa.
- (3) Prije početka izvođenja Programa s polaznikom se zaključuje odgovarajući ugovor o učenju.

Član 13.

(Izvođenje Programa)

- (1) Način, uslovi i vrijeme provođenja Programa utvrđuje se u skladu i na način predviđen usvojenom dokumentacijom.
- (2) Vrijeme organizovanja i izvođenja Programa tokom godine utvrđuje se godišnjim programom rada.
- (3) Godišnji plan i program izvođenja Programa utvrđuje Senat Univerziteta najkasnije do 15.1. za tekuću godinu.
- (4) Program rada iz stava (3) ovoga člana, kao i njegove eventualne izmjene i dopune, dostavljaju se nadležnom Ministarstvu na saglasnost najkasnije do kraja januara za tekuću godinu.
- (5) Izvođenje Programa nije vremenski ograničeno i provodi se prema iskazanoj potrebi tokom cijele godine u skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih Hercegovačko-Neretvanskog kantona i programom rada.

Član 14.

(Aktivnosti na realizaciji programa)

Realizacija Programa odvija se kroz sljedeće aktivnosti:

- a) planiranje sredstava za finansiranje Programa,
- b) objavljivanje javnog konkursa za realizaciju Programa,
- c) upis polaznika,
- d) izvođenje Programa,
- e) praćenje izvođenja Programa poduzimanje mjera za njegovo unapređenje,
- f) provjera znanja
- g) izdavanje polaznicima sertifikata/uvjerenja o uspješnom završetku ili potvrde o pohađanju.

Član 15.

(Završetak Programa)

- (1) U roku mjesec dana od dana završetka nastave iz pojedinog Programa, voditelj Programa dužan je Kolegiju rektora za Programe čijim završetkom se stječe više od 5 ECTS bodova predati pisani izvještaj o izvođenju Programa.
- (2) U roku mjesec dana od dana završetka nastave iz pojedinog Programa, voditelj Programa dužan je dekanu organizacione jedinice odnosno voditelju studijskog programa, za Programe čijim završetkom se stječe najviše 5 ECTS bodova, predati pisani izvještaj o izvođenju Programa.
- (3) Pisani izvještaj minimalno sadrži:
 - listu izvođača nastave,
 - broj polaznika,
 - podatak o prolaznosti, ako je riječ o Programima u okviru kojih se stječu ECTS bodovi,
 - rezultate vrednovanja programa,
 - izvještaj o održanoj nastavi.
- (4) Dekan/voditelj studija odnosno rektor za Programe koji vode stjecanju više od 5 ECTS bodova Naučno-nastavnom vijeću odnosno Senatu Univerziteta predlaže ukidanje Programa kojeg, na osnovu dostavljenih izvještaja, ocijeni neuspješnim. Uspješnost Programa procjenjuje se prema njegovoj finansijskoj isplativosti, broju polaznika, rezultatima vrednovanja i ostalim pokazateljima.

Član 16.

(Polaznik programa)

- (1) Status polaznika određenog programa stječe se upisom u program.
- (2) Status polaznika prestaje završetkom programa, ispisivanjem iz programa ili iz drugih razloga predviđenih ugovorom o cjeloživotnom učenju ili važećim propisima.

Član 17.

(Upis polaznika)

- (1) Upis polaznika vrši se na osnovu javnog poziva koga raspisuje Univerzitet.
- (2) Javni poziv sadrži:
 - a) opće i posebne uslove za upis,
 - b) broj slobodnih mjesta za upis,
 - c) način izvođenja Programa, trajanje i uslove za njegovo završavanje,
 - d) naziv isprave i zvanje koje se stječe po završetku Programa,
 - e) visinu školarine po polazniku,
 - f) napomenu da će se prilikom izbora kandidata uzeti u obzir stepen ispunjenosti uslova u pogledu prethodnog obrazovanja i iskustva,
 - g) popis potrebne dokumentacije za upis.

- (3) Upis polaznika u programe obrazovanja može se izvršiti i bez konkursa, a na osnovu neposrednog sporazuma između Univerziteta i zainteresovanih poslodavaca, organizacija ili pojedinca.

Član 18.

(Ugovor o obrazovanju)

- (1) Pri upisu na Program u okviru koga se stječu ECST bodovi, sa polaznikom dekan organizacione jedinice/voditelj studijskog programa ili voditelj Programa, po ovlaštenju rektora, zaključuje ugovor o obrazovanju kojim se uređuju međusobna prava i obaveze.
- (2) Ugovor iz stava (1) ovoga člana obavezno sadrži:
- a) naziv, vrijeme trajanja i način završetka programa, kao i vrstu isprave koja se polazniku izdaje po uspješno završenom Programu
 - b) oblike izvođenja obrazovnog procesa i mjesto njegovog izvođenja
 - c) visinu školarine i opis troškova obrazovanja koji su uključeni u školarinu
 - d) prava i obaveze polaznika za vrijeme obrazovanja, kao i načine prestanka statusa polaznika
 - e) prava i obaveze organizatora obrazovanja u pogledu realizacije obrazovnog procesa, kao i u slučaju prestanka rada
 - f) uslove raskida ugovora.

Član 19.

(Obrazovne isprave)

- (1) Znanja, vještine i kompetencije stečene učenjem odraslih u okviru Programa koji postoje na Univerzitetu dokazuju se odgovarajućim ispravama.
- (2) Polaznicima, nakon završetka Programa i provjere znanja, vještina i sposobnosti, kako je to predviđeno Programom, Univerzitet izdaje uvjerenje/potvrdu/certifikat/drugu ispravu.
- (3) Ukoliko nakon završetka Programa nije bilo provjere znanja, vještina i sposobnosti, polaznicima se mogu izdati potvrde iz kojih je evidentno da su bili učesnici određenog Programa, kao i stjecanje kojih znanja, vještina i sposobnosti se trebalo steći uspješnim okončanjem Programa.

Član 20.

(Dokumentacija i evidencija)

- (1) Univerzitet vodi dokumentaciju i evidenciju o obrazovanju odraslih i izdaje odgovarajuće isprave o završenom obrazovanju po važećim Programima.
- (2) Andragoška dokumentacija i evidencija, između ostalog, obavezno uključuje:
- a) matične knjige
 - b) dnevnik rada
 - c) programe obrazovanja
 - d) dokumente o upisu u program
 - e) ugovor o obrazovanju

- f) evidencije o andragoškim radnicima
- g) evidenciju o polaznicima
- h) dokumentaciju o provjerama ishoda učenja
- i) evidenciju o izdanim ispravama.

Član 21.

(Baza podataka o Programima i polaznicima)

- (1) O Programima i polaznicima se vodi baza podataka koja sadrži minimalno slijedeće elemente:
 - naziv programa
 - ime voditelja Programa i učesnika u izvođenju Programa sa biografijama
 - vrstu programa (kurs, seminar, trening itd.)
 - ciljeve Programa
 - ishode/kompetencije koje će polaznici steći nakon završetka programa
 - osnovni podaci o polazniku (ime i prezime, JMBG, adresa, zanimanje)
 - cijenu Programa
 - broj sati izvođenja Programa
 - sadržaj programa sa silabusima ako su predviđeni.
- (2) Tačnost i istinitost informacija u bazi podataka provjerava prodekan za naučno-istraživački rad odnosno voditelj studija najmanje jednom godišnje i o tome obavještava dekana organizacione jedinice odnosno rektora Univerziteta, a za slučaj da se radi o Programima čijim završetkom se stječe više od 5 ECTS bodova prorektora za naučno-istraživački rad.
- (3) Navedene baza podataka služe isključivo u svrhu praćenja, analize i unapređenja stanja učenja odraslih, te planiranja njegovog razvoja uz obavezu poštivanja procedura koje su utvrđene Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

Član 22.

(Finansijska sredstva)

- (1) Sredstva ostvarena održavanjem Programa raspodjeljuju se u skladu s Pravilnikom o plaćama, naknadama i drugim primanjima zaposlenika Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, a dijele se na 20% Univerzitetu i 80 % na izvršioce Programa obrazovanja.
- (2) Izvještaje o održanom Programu sastavlja i potpisuje voditelj Programa čime se potvrđuje ispunjenje svih predviđenih obaveza i aktivnosti, što predstavlja osnovu za isplatu honorara u skladu sa usvojenim Programom.
- (3) Administrativne poslove koje se odnose na realizaciju Programa obavljaju nadležne službe organizacionih jedinica odnosno studijskih programa.

Član 23.

(Izmjene i dopune Programa)

- (1) Izmjena Programa koja ne prelazi 20% prethodno odobrenog Programa predlaže voditelj Programa, a odobrava naučno-nastavno vijeće.

- (3) Izmjena Programa koja prelazi 20% prethodno odobrenog Programa podrazumijeva izradu novog Programa na način opisan ovim Pravilnikom.
- (4) Izmjenu Programa je moguće obaviti jedanput svake godine i to najkasnije do raspisivanja javnog poziva za prijavu kandidata za upis.
- (5) Polaznici završavaju Program na način i pod uvjetima pod kojim su ga upisali.

Član 24.

(Objava programa obrazovanja)

- (1) U posebnoj publikaciji (katalogu) Univerzitet će predstavljati svoje Programe i druge relevantne podatke za upis, izvođenje i završetak Programa.
- (2) Katalog se može objaviti i na web stranicama Univerziteta i organizacionih jedinica odnosno studijskih programa.

Član 25.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a isti će se objaviti na web stranici Univerziteta.

**PREDSJEDAVAJUĆI SENATA
UNIVERZITETA „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU**

Prof. dr. Elvir Zlomušica, rektor

Broj: 101-2804/18
Mostar, 29.11.2018. godine